

Verslag workshops symposium Verontreinigde Grond – 17 november 2010

Programma 'Werken met verontreinigde grond', CROW publicatie 132

12.00 uur	Inlooplunch en kennismarkt
13.00 uur	Plenaire sessie dagvoorzitters Klaas Ruigewaard en Ludolf Schouten. Presentatie van het Platform en de workshops
13.30 uur	Workshop
14.30 uur	Pauze
14.45 uur	Workshop
15.45 uur	Plenaire sessie (presentatie conclusies workshops)
16.30 uur	Afsluiting gevolgd door netwerkborrel tot 18.00 uur

	Keuzemenu Workshop 1 en 2
	1. Opleiding; deskundigheid; gezondheidskundige zorg 2. Onbekende gebieden; contracten; wetgeving 3. Werkzaamheden in den natte 4. Werkzaamheden in den droge

Verslag Workshops

De verschillende workshops gaven de deelnemers onder leiding van een aantal deskundigen de gelegenheid kennis met elkaar te delen.

1. Opleiding; deskundigheid; gezondheidskundige zorg

Deze workshop is gehouden door in kleinere groepen als carrousel langs drie thema's te gaan. Per thema was een deskundige gespreksleider en werd aan de hand van stellingen gesproken over ideeën en meningen. De behandelde thema's waren:

- opleidingen
- veilig en gezond voor werknemers
- gezond en veilig voor de omgeving

Deze workshop ging over:

- Module 3 - Deskundigheid
 - Module 5 - Gezondheidskundige zorg en omgeving
 - Module 6 - Voorlichting en instructie.
- De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

2. Onbekende gebieden; contracten; wetgeving

Gesproken is over de opeenvolgende fases: onderzoek, plan en bestek. De meeste aanwezigen gaven aan dat de aansluiting in documenten van de verschillende fases in de praktijk niet optimaal is. De tekortkomingen in onderzoeken, plannen en bestekken leiden tot meerwerk discussies. Dit is niet specifiek voor bodemsaneringswerk, het speelt ook bij andere civieltechnische projecten. Module 1 geeft goede houvast om discussies te voorkomen, maar wordt in de praktijk vaak niet goed gevolgd.

Deze workshop ging over:

- Hoofdstuk 2 - Wetgeving
 - Hoofdstuk 3 - Bodemonderzoek
 - Module 1 - Bestekken en overeenkomsten
- De centerfold.

Geklaagd wordt over het gebrekkige kennisniveau (met name decentrale overheden). Milieuregelgeving is complex en vergt specialisten om het toe te passen, helemaal wanneer het gaat om arbeidsrisico's. Tijdens de workshop worden onduidelijkheden weggenomen. Zo blijkt asbest niet direct een 3T situatie op te leveren, er is sprake van een interventiewaarde van 100 mg/kg d.s. Wanneer onder de interventiewaarde wordt gebleven kan in de basisklasse worden gewerkt. Verder wordt gesproken over: de tijdelijke uitname bij kabels en leidingen, de geldigheid van bodemonderzoek en niet gedefinieerd alleen de beschikking op het saneringsplan kent een geldigheid, status van NEN-normen

Gesproken wordt over de volgende stellingen:

1. Geeft publicatie 132 voldoende kader voor een onvolledig beeld bij aanbesteding en inschrijving? Algemeen wordt gesteld dat dit met name tussen opdrachtgever en aannemer mis gaat (als het mis gaat). Als aannemers willen wij graag voor dat de klus start 'een volledig 3D beeld van de verontreiniging krijgen', maar dat is niet de praktijk. Over de vraag

wie leemtes moet aanvullen wordt verschillend gedacht, een deel van de aannemers vindt dat verantwoordelijkheden ten onrechte worden afgeschoven. Een ander deel vindt dat dit juist de meerwaarde van een deskundige aannemer is (het is juist je werk). Een probleem voor inschrijven onder concurrentiedruk blijft dat men niet wil/kan meerekenen wat eigenlijk wel logischerwijs bij het werk hoort. Op deze manier houdt de markt zichzelf in de tang. Geconcludeerd wordt dat er geen publicatie te schrijven is/geen acties te ondernemen zijn tegen het bewust nemen van teveel risico.

2. De huidige invulling in Publicatie 132 geeft voldoende handvatten voor OG-ON om het werk goed en veilig in te vullen. Gesproken wordt over het in concurrentie brengen van veiligheid, volgens de aanwezigen is dit niet echt het geval, er wordt geen economische druk ervaren om te beknibbelen op veilig werken.

In een van de sessies wordt uitgebreid ingegaan op asbest in de bodem. De opmerkingen die worden gemaakt hebben betrekking op (ondermeer):

- Werken lopen momenteel stuk op afwijkingen van asbest. De paniek die uitbreekt wanneer stukken asbest worden aangetroffen vormen de basis van het probleem.
- De gezondheidraad bewerkt een nog strengere aanpak. De verwachting is dat de huidige interventiewaarde zal worden verzaamd.
- Het uitvoeren van luchtmetingen bij asbest in de bodem wordt als onzinnig ervaren. Toegelicht wordt dat dit misschien niet praktisch is, maar nu eenmaal volgt uit wet en regelgeving. Verder wordt ook de deskundige begeleiding als overdreven, niet risicogestuurd ervaren, maar hier geldt eigenlijk hetzelfde voor.
- In het algemeen wordt gesteld dat de meeste civieltechnische werken en bodemsaneringen niet gevaarlijk zijn ('maar 2% is echt gevaarlijk'). Publicatie 132 is eigenlijk nog te uitgebreid, vanuit de meest risicovolle werken, geschreven. Voor de meeste werken zou een meer eenvoudige uitgave volstaan. Hier wordt tegenovergesteld dat het integraal beschrijven van een kader voor alle soorten verontreinigingsrisico's veel meerwaarde biedt.
- De onderbouwing van maatregelen in de publicatie wordt door een deel van de aanwezigen gemist.

3. Werkzaamheden in den natte

Van deze workshop is geen verslag opgesteld.

Deze workshop ging over:

Hoofdstuk 5 - Werken in den natte
Module 7 - Luchtkwaliteitsmetingen
Module 8 - Voorzieningen en
Module 9 - Persoonlijke beschermingsmiddelen

4. Werkzaamheden in den droge

Tijdens de workshop is aan de hand van diverse stellingen gesproken over de praktijk van het werken met Publicatie 132. Hieronder wordt puntsgewijs aangegeven welke opmerkingen zijn gemaakt.

- Publicatie 132 is meer voor de saneringsbranche en niet voor kabels en leidingenbeheerders
- De BRL heeft een koppeling met Publicatie 132, maar de combinatie van infrawerk en Publicatie 132 is nog altijd moeilijk (rioleringsklussen met bodemverontreiniging).
- Aanverwante takken moeten beter gaan aansluiten op de Publicatie 132.

Deze workshop ging over:

Hoofdstuk 4 - Werken in den droge
Module 2 - Vaststelling veiligheidsklasse
Module 7 - Luchtkwaliteitsmetingen
Module 8.- Voorzieningen en
Module 9 - Persoonlijke beschermingsmiddelen.

Omgeving van de bodemsanering wordt nogal eens vergeten. De omgevingsnormen liggen veel lager dan die voor het personeel. De opdrachtgever heeft veel al te weinig oog voor de omgeving. Ook vanuit de projectvoorbereiding. De opdrachtgever is niet altijd kundig.

Onderaannemers zouden meer met de Publicatie 132 moeten werken. Dit wordt veelal als ballast ervaren. Risico's blijven hetzelfde dus is Publicatie 132 geschikt

Onderaannemers kennen soms Publicatie 132 niet. Er is soms te weinig aandacht voor derden, bijvoorbeeld de keuze voor grondverdringende palen in plaats van boorpalen.

3T voor lood, PAK en benzeen veel te zwaar, er wordt "gehunkerd" naar versie 3.

Tweede workshop:

- We hebben steeds meer ervaring met bodemsaneren, maar de HVK-er met goede ervaring zijn er steeds minder te vinden
- Eindtermen moeten beschreven worden voor de cursus luchtmeteren. Dit is het belangrijkste, maar worden luchtmetingen goed uitgevoerd?
- K&L-beheerders vinden Publicatie 132 niet praktisch toepasbaar, bijvoorbeeld bij het omrijden van een lantaarnpaal. Publicatie 132 moet gebruikt worden maar wordt vooral gebruikt door grondaannemers en niet door kabels.
- Aantal opdrachtgevers (Shell, Akzo / Nam) hebben een voortrekkersrol bij de Publicatie 132. Bij een groot gedeelte van de opdrachtgevers is onbekendheid over Publicatie 132. De slechte jongetjes van de klas zouden beter opgevoed

moeten worden. Er zou een handreiking moeten komen voor de opdrachtgevers. Voor de opdrachtnemers is alles uitgeschreven maar voor de opdrachtgevers niet. In contracten zou de veiligheid ook beter omschreven moeten worden in de aanbesteding.

De branche heeft het wel goed onder de knie. Publicatie 132 is meer een probleem bij bouwaannemers (gebouwen) die plots in de verontreinigde grond staan. Bedrijven die VCA hebben zijn niet per definitie bekend met het werken met Publicatie 132.

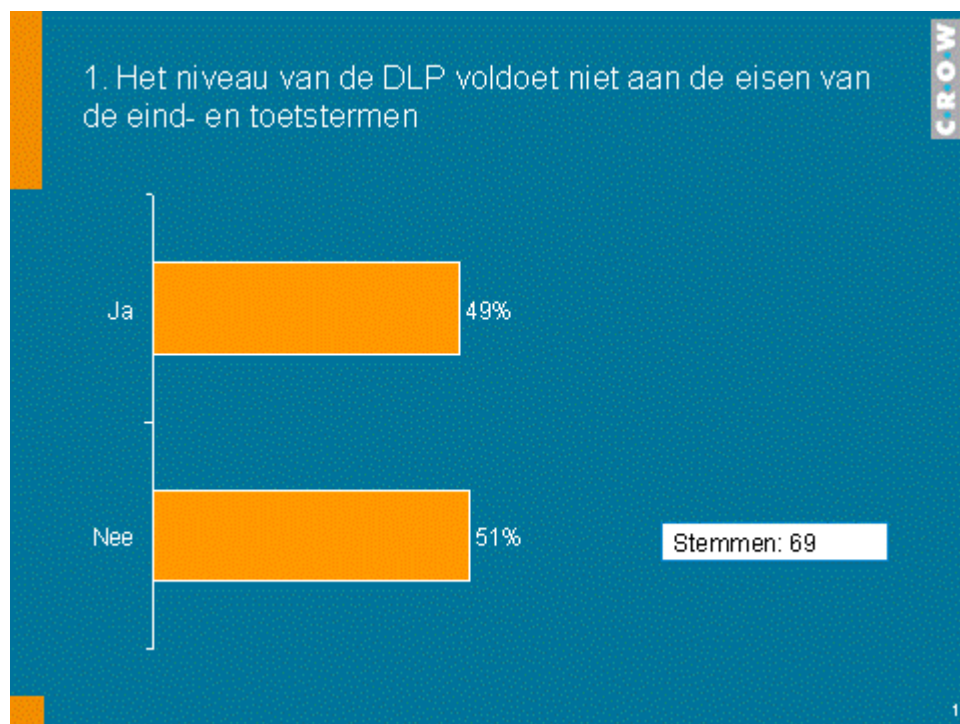
In de voorbereiding moet veel meer een veiligheidskundige worden betrokken. Maar wat is in de voorbereiding het krabbeltje waard van de veiligheidskundige?

Er is voldoende draagvlak voor Publicatie 132. Echter buiten sanerend Nederland is er veel onbekendheid. Op de snijvlakken van Publicatie 132 moeten aanvullende maatregelen getroffen worden. Dat wil zegen dat buiten de saneringsbranche de opdrachtgevers/k&l-beheerders en anderen meer bewust gemaakt moeten worden.

Aandachtspunten zijn: 3T te zwaar, DLP-er bij basispakket is te zwaar, stel eindtermen vast voor gasmeten.

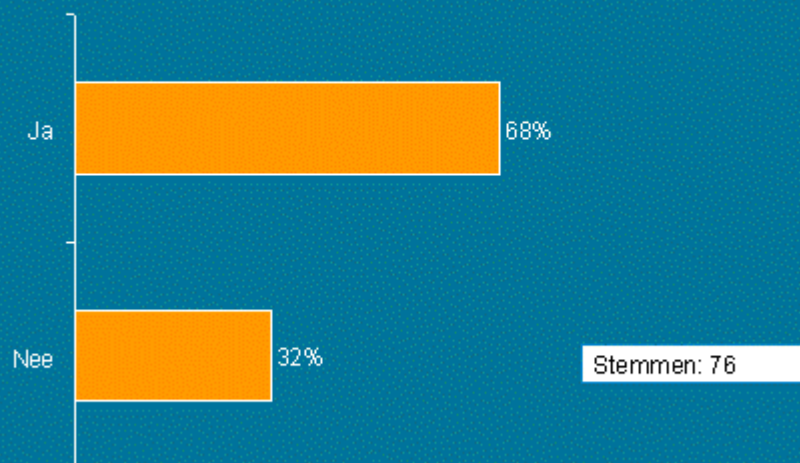
SMS-stemmen

Aan het eind van elke workshop is via de mobiele telefoon gestemd op een aantal stellingen. Daar waar in de workshops kwalitatief gesproken werd over de hanteerbaarheid van Publicatie 132, bood deze stemming de gelegenheid om kwantitatief te peilen wat de meningen zijn. De antwoorden op de stellingen zullen mede richtinggevend zijn voor verdere acties van het platform.

2. Er wordt te weinig aandacht geschonken aan omgevingsrisico's (voorbereiding en uitvoering)

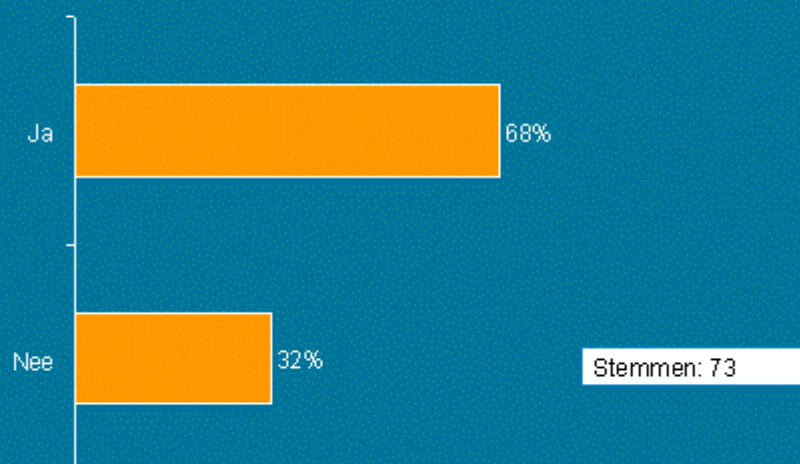
CROW

2

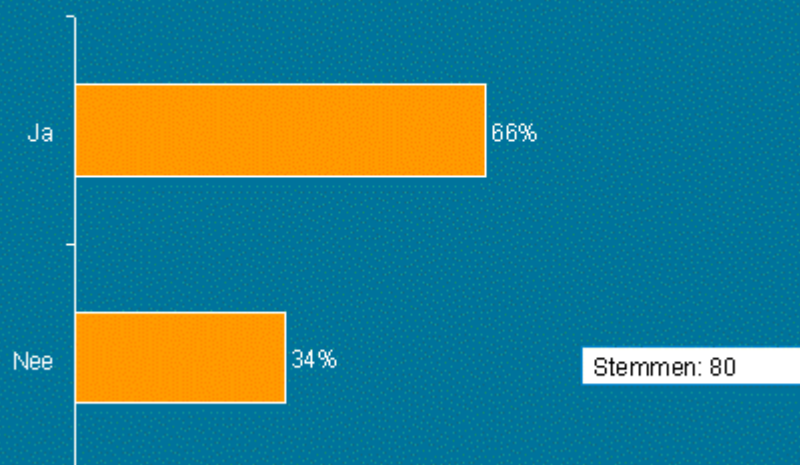
3. Er wordt onvoldoende aandacht geschonken aan biomonitoring bij grotere 3T-projecten

CROW

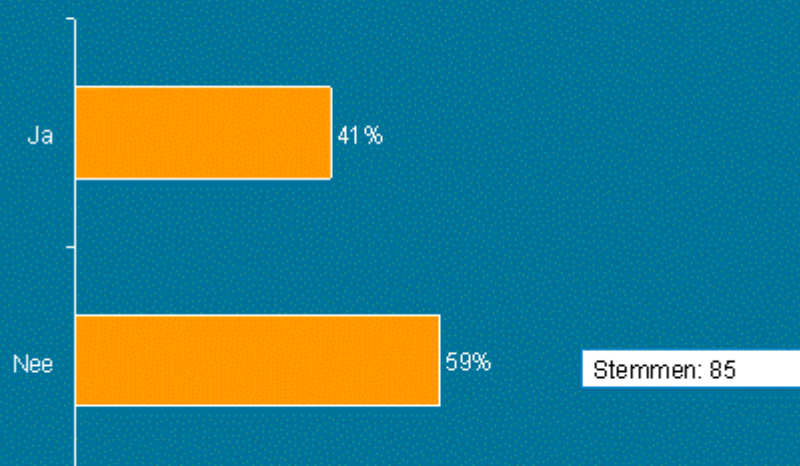

3

1. Bij het werken met verontreinigd steenachtig bodemvreemd materiaal moet overeenkomstig met de CROW-publicatie 132 gewerkt worden

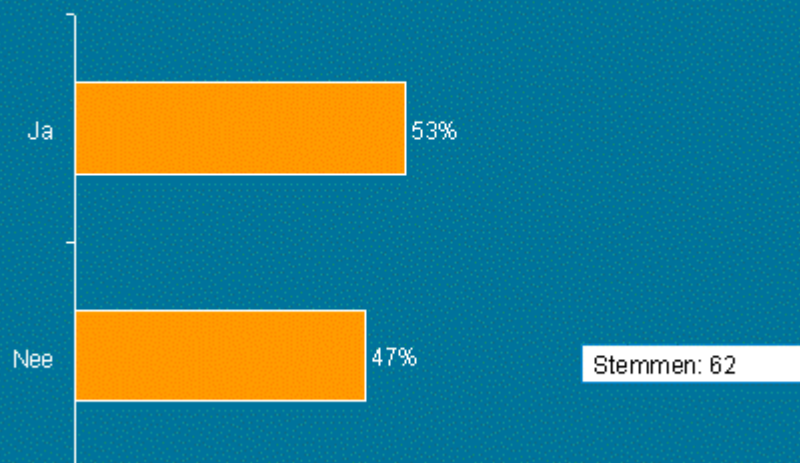

2. Werken aan ondergrondse infra verdient een uitzonderingspositie bij de CROW-publicatie 132

1. Het is een goed idee om de systematiek van de veiligheidsklassen verder te vereenvoudigen

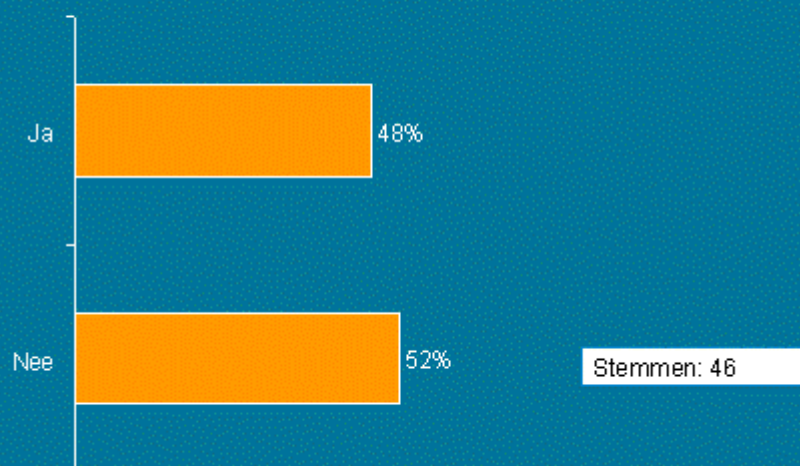
CROW

6

2. De eisen aan filteroverdrukssystemen zijn in de praktijk aan boord van schepen niet uitvoerbaar

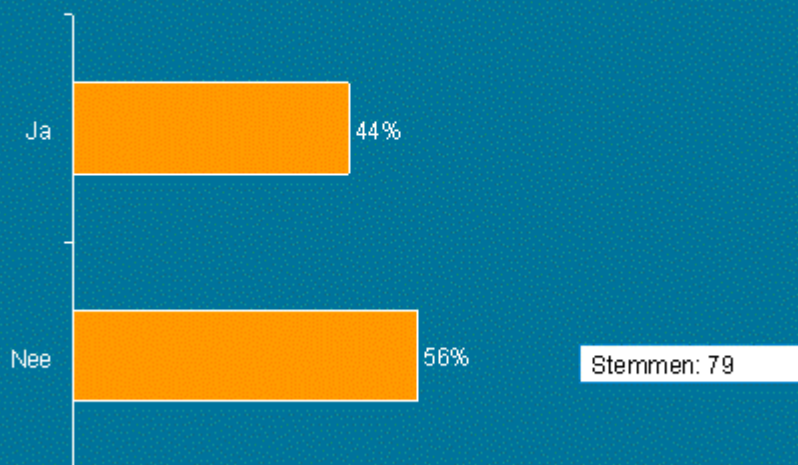
CROW

7

1. Het is een goed idee om de systematiek van de veiligheidsklassen verder te vereenvoudigen

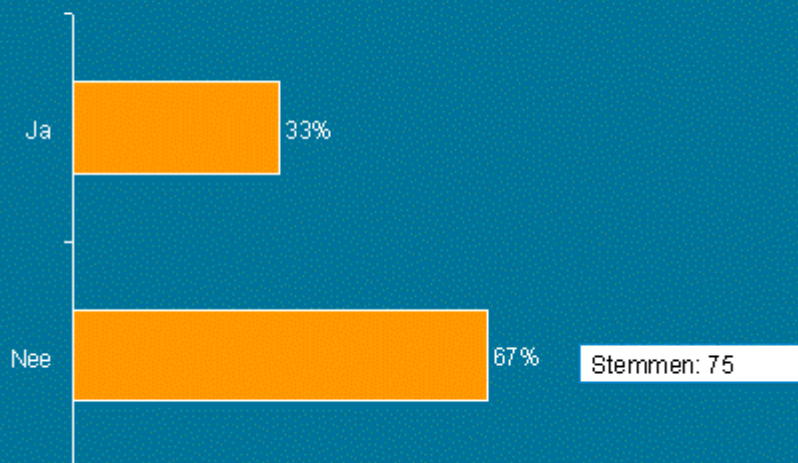
CROW

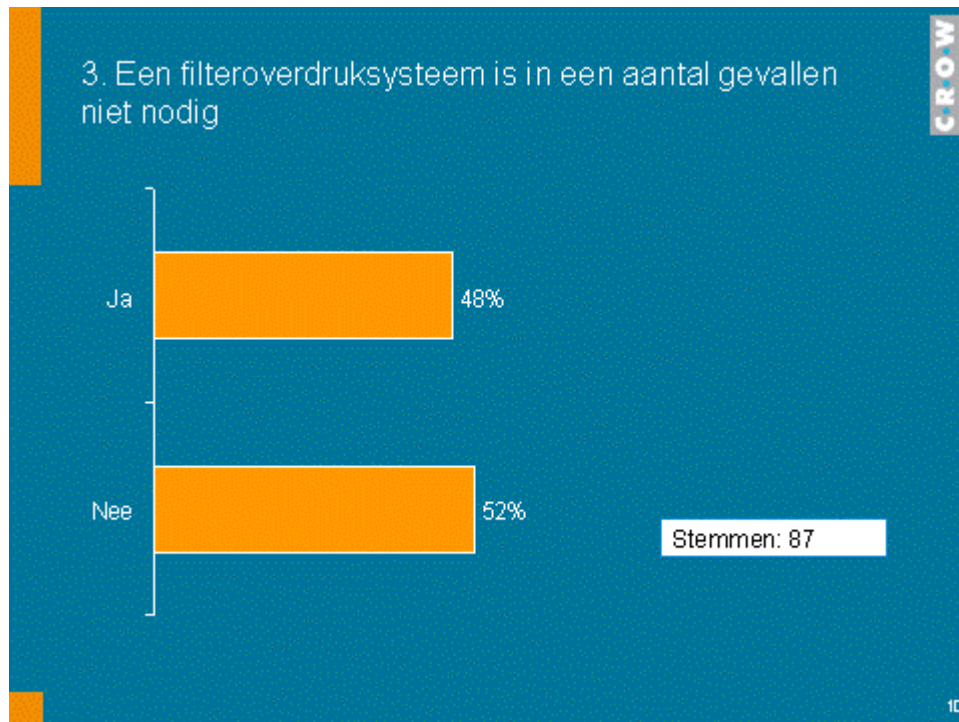
8

2. Het gebruik van de schoon-vuil unit (decontaminatie unit) is in de praktijk bij kleinschalige werken niet uitvoerbaar

CROW

9

Tijdens de netwerkbijeenkomst zijn de resultaten van de stemming gedeeld. Het platform 'werken met verontreinigde grond' heeft in het overleg van december de resultaten besproken en meegenomen in de agenda voor 2011.